

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Invitatio ad peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

docemus omnes. Verum, vides tunc non fisti in ipsa substantia, tristitia, sit enim transitus ad dictas accidentarias deordinationes.

42. Ex his collige, a me libenter excipi sententiam Loræ 2. 2. q. 36. in addit ad 2. art. qui peccatum invidia ex se, & ex genere suo non esse mortale, sed veniale, docet (fateor tamen ad insidias graves, & damna contra proximum eligenda, facile transire posse.) Ratio nostra est, quia tota eius malitia, vel consistit in eo quod quis apprehensiones illas pusillanimes admittit, vel in deordinationes modò dictas: at si ea admittit, si ea inordinatio, dummodo sit modo *supra* explicato inefficax, nec transeat ad gravius quid; non videtur esse notabiliter contra bonum proximi, vel sui ipsius: ergo non videtur mortalis.

§. I V. De dilectione Proximi, quoad non concurrendum cum spirituali ruina.

1. DE scandalo egimus universim, in opus. de exp. Confess. lib. 2. cap. 1. §. 17. nunc de eodem nonnulla speciatim. Differendum enim est de obligatione, quam quisque ex virtute Charitatis habet, ne sit proximo causa peccati, & consequenter damnationis æternæ. Obligatio autem hæc triplex est: Prima: ne peccatum proximi quis permittat, si impedire potest: Secunda, ne ad illud invitet, consiliumve det: Tertia, ne cum ipso peccante cooperetur.

Permissio peccati.

2. Si permittis in alio peccatum eo fine, ut ipse peccet, te peccare quis ambigit? Sed difficultas est, an aliquo bono fine illud permittere tibi liceat: tibi, inquam, potentia id peccatum impedire? Distinctione opus habemus. Ita Sanchez de matr. 10. d. 12. num. 52. Bonac. d. 2. de pecc. q. 4. p. 2. c. 2. n. 26. citans Navarr. & Turrian. Nam si permittas cum spe certa, vel valde probabili, ut proximus in peccato deprehensus respiciat, verbi gratia, ut filius deprehensus a patre in furto, non amplius furetur: vel ut quis se indemnem servet, v. g. ut maritus uxorem in adulterio, adhibitis testibus, comprehendat, quibus deinde testificantibus, divorcium intentare possit, sine peccato permittit, quamvis impedire possit: semper tamen supponendo alium modum non adesse, quo illi boni fines haberi queant. Ratio doctrinæ datæ est, quia illa spes certa, & hæc necessitas se indemnem servandi, dant sufficientem causam ad eam permissionem.

3. At si permittas, ut solum à peccante penam sumas v. g. si custos Gabellæ, vel horti se abscondat, quo mercis asportator, vel viator Civitatē, vel hortum ingrediat, & sic penam solvat; peccas: quia pena illa, cum nondum sit contracta, non potest à te intendi, nisi intendatur & peccatum, ad quod illa consequitur, & pena alio modo à te haberi non potest, nisi habeatur peccatum. Te tamen tunc ad restitutionem obligare non audeo. Ita Barthol. à S. Paulo in Specul. d. 1. n. 130. quia, esto peccaveris contra Charitatem, contra Iustitiam non peccasti, siquidem tuum officium non est consilium bonis delinquentium, eosque à pœnis præcavere.

Dixi autem te peccare, si permittas, ut solum à peccante penam sumas: nam si tu Custos non intendas peccatum, ut nec damnum nec penam proximi: sed te abscondas, melius res tuæ curæ consignatæ custodiantur, ratiūque delinquentes peccent, dum timent, ne fortè à latitantibus deprehendantur: te reum peccati non facio. Ita idem *ibid.* q. 131. citans Navarr. & Rebell. quia tunc ad summum non nisi præbes materiam, minoris mali, ut majus, vel certè frequentius evitetur.

4. Inquires: Quando ob bonum finem permittere licet peccatum modo dicto n. 2. licetne etiam positivè occasionem offerre ad illud? Licet, v. g. Patri relinquere clavem in arca, ubi sunt pecuniæ, quo filius furans deprehendatur ad correctionem? Secundò, licetne marito dicere uxori, quod per equivocationem conveniat cum

Amasio, ut is veniat tali hora (non posse licetè dicere ut veniat ad peccandum: quia sic clara esset acceptatio peccati certum sit) quòd se deprehendi possit, & emendari; Tertio, licetne Domino convenire cum servo, ut afferat res ipsius Domini ad eum furem, qui ipsum servum ad furandum excitat, quòd fur comprehendatur cum re furtiva, & sicpon amplius eundem servum ad furtum sollicitet: quia est casus, quem videtur permittere, si quis servus, & de furto?

5. Respondeo. Negant hæc, & simplicia licita esse Sanchez h. c. n. 93. & Bonac. l. c. n. 28. c. 34. quia oblatio illa est casu, imò expressa peccati volitio, seu acceptatio. Nec in tertio casu fauet lex: quia illa locum, propter aliquam præsumptionem, solum habet in foro exteriori. Contra hoc est ratio (hoc est, ut ego interpretor, causa non levis existente) Petrus Navarra apud Castro Pal. mox citandum, inclinatque non parum Castro Pal. 1. 1. r. 6. d. 6. p. 5. n. 6. docentes, eam legem prodelle etiam in foro interno. Ratio concessionis potissima esse debet, quia causa illa non levis excusat à cooperatione cum alterius peccato, eo modo, quo de hac cooperatione docebimus mox universim: & ex altera parte, illa clavis oblivio, dictum illud æquivocum, illa adductio rei, non sunt actiones ex se peccaminosæ, sed indifferentes, nec villo modo expressæ, vel tacitæ peccati acceptance, ut rem accurate considerasti poteris. Prior sententia est absolute probabilis, posterior aliquo modo probabilis videtur (ait Castro Pal.) sed eam Doctorum iudicio submitto. Submitto igitur & ego.

Invitatio ad peccatum.

6. Invitare ad peccatum, consiliumve dare culpam esse nullus dubitat, sed quæstio gravis est, an interdum possit licetè quis invitare ad peccatum minus, v. g. ad furtum, vel fornicationem; cum, qui omnino decrevit majus committere, v. g. homicidium, vel adulterium, quando alia via non apparet, quæ omnino à peccato averti possit, quod in hac tractatione semper supponendum.

7. Aliqui negant; ita Val. 2. 2. d. 5. q. 2. 1. p. 4. Sæpe verò peccatum n. 8. Cajet. 2. 2. q. 78. art. 4. notat. 3. ad finem, quia illud minus peccatum, peccatum est. Comparativum enim supponit positivum, ergo esset invitatio ad peccatum, quod nunquam licet. Præterea eligere minus peccatum, prætermittendo majus, culpa est, quamvis minus, ergo & illud consilium, seu ad illud invitare.

8. Aliqui concedunt, Ita Sanchez lib. 7. de matr. disp. 11. n. 15. multos citans, quibus addit Bonac. d. 1. de resist. 2. p. 7. n. 8. Bril. de econ. l. 5. de matr. cap. 1. §. 5. num. 26. Valq. in opus. de scandalo, d. 1. aliisque: quia illud minus peccatum, quamvis in se sit, & supponatur peccatum, tamen relatum ad majus, hoc est, intentum ad eum finem, ne majus committatur, concipit quandam estimabilem bonitatem, quæ est carentia majoris mali. Ad hanc igitur eligendam, si proximum in illis circumstantiis invites, ad bonum invitabis. Quare licet ratione peccantis malum absolute illud sit, quia per ipsum stat, ne malum illud etiam minus abiciatur; non tamen ratione consulentis, seu invitantis, qui prudenter agit, avertendo proximum ab illo majori malo; avertit enim illi, seu deviat à malo bona est.

9. Aliqui distinguunt, cum Castro Pal. tom. 1. r. 6. d. 6. de Charit. p. 6. a num. 8. Si proximus est determinatus ad peccandum duplici illo peccato, v. g. decrevit furtum facere, & homicidium parrare; tunc licet ad minus, v. g. ad furtum hortari: quia tunc non tu allicis ad hoc minus, jam enim ipse etiam hoc minus facere decreverat; sed avertis à majore. At si solum erat determinatus majus peccatum committere; non potes ad minus allicere: quia alliceres ad culpam, quam ipse admittere non intendebat; quod propter rationes primæ sententiæ non licet.

10. Hæc tres sententiæ sunt satis probabiles, oblationes probabiles, & doctos Authores, quibus innituntur,

Cooperatio cum peccante

Hanc regulam quamvis plures impugnent, sequuntur
tamen doctissimi plures, Mol. tr. 2. d. 11 §. 240. 340. Val.
d. 1. q. 10. p. 5. Azor rom. 1. l. 8. n. 22. q. 6. & cap. 24. q. 14. Less.
l. 2. c. 9. n. 12. & c. 23. n. 30. & l. 4. c. 2. n. 24. Rebell. q. 1. in
c. num. 49. Suarez 1. 3. in 3. p. d. 18. sect. 1. Sanch l. 1. in
dece